

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Wstęp do historii języka niemieckiego (Wykład), PG_00166457						
Kierunek studiów	Filologia germańska (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2027/2028		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	3		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	6		Liczba punktów ECTS		1.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Germańskiej -> Zakład Języka Niemieckiego i Translatoryki						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Anna Socka				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15		1.0		9.0	25
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest dostarczenie studentom podstawowej wiedzy w zakresie historii języka niemieckiego oraz mechanizmów zmian językowych (głównie w systemie gramatycznym i leksykalnym). Wiedza ta powinna umożliwić im rozumienie i analizę tekstów pochodzących z wcześniejszych etapów rozwoju języka a także zjawisk występujących współcześnie w języku standardowym oraz jego odmianach regionalnych.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Effekt kierunkowy	Effekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FGL3_W14] Rozumie kompleksowość natury języka, jego złożoność, sposoby jego funkcjonowania w różnych zakresach komunikacji oraz zmienność historyczną znaczeń w języku niemieckim.	zna genealogię niemieczyny i jej miejsce wśród języków indoeuropejskich i germańskich, zna i rozumie podstawowe mechanizmy zmian zachodzących w niemieczynie na przestrzeni dziejów na płaszczyźnie fonetycznej, fleksyjnej, składniowej oraz w zakresie leksyki,	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[FGL3_W06] Ma uporządkowaną i zaawansowaną wiedzę ogólną obejmującą niemiecką terminologię, teorię i metodologię z zakresu językoznawstwa.	zna główne stadia rozwoju języka niemieckiego	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[FGL3_W17] Ma uporządkowaną wiedzę ogólną dotyczącą historii języka i literatury w krajach niemieckiego obszaru językowego.	wskazuje na zależności między historią języka a historią kultury i społeczeństwa	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[FGL3_K05] Ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie i propagowanie dziedzictwa kulturowego Europy, ma świadomość znaczenia tego dziedzictwa dla zrozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych.	dba o kulturę języka, jednak zdając sobie sprawę z jego nieustannej zmienności, unika bezrefleksyjnego puryzmu, jest świadomy wkładu społeczności posługujących się różnymi historycznymi wariantami niemieczyny w historię regionu.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FGL3_W01] Zna specyfikę przedmiotową i metodologiczną filologii oraz rozumie jej znaczenie wśród nauk humanistycznych i w procesie kształtowania kultury.	zna specyfikę przedmiotową językoznawstwa diachronicznego i jego miejsce wśród nauk o języku i kulturze	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[FGL3_K01] Ma świadomość swojej wiedzy i swoich umiejętności, podchodzi krytycznie do odbieranych i pozyskiwanych treści.	ma świadomość swojej wiedzy i swoich umiejętności, podchodzi krytycznie do odbieranych i pozyskiwanych treści związanych z historią języka niemieckiego,	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FGL3_U11] Potrafi używać języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny w języku niemieckim, wykorzystując różne kanały i techniki komunikacyjne.	zna i potrafi korzystać z polskich i niemieckich publikacji z zakresu historii języka, w tym internetowych, oraz opracowuje podstawowe wyniki historii języka, identyfikuje i wyjaśnia zjawiska z dziedziny ewolucji języka ilustrowane przez przykładowy tekst historyczny, potrafi używać języka specjalistycznego historii języka.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
Treści przedmiotu	1. Synchroniczne vs. diachroniczne spojrzenie na język. Indoeuropejska rodzina językowa. Język pragermański i I przesuwka spółgłoskowa. II przesuwka spółgłoskowa i powstanie języka wysokoniemieckiego. Główne dialekty niemieczyny. 2. Główne cechy fonetyczne, morfologiczne, składniowe i leksykalne na przykładzie wybranych tekstów w języku starowysokoniemieckim, średniowysokoniemieckim, wczesnonowowysokoniemieckim, nowowysokoniemieckim. 3. Gramatyzacja i jej przykłady w niemieczynie. 4. Kontakty językowe w leksyce i puryzm językowy w dziejach niemieczyny. Z historii ortografii i ortofonii. 5. Język dolnoniemiecki jako język Hanzy. Kolonizacja wschodnia i jej dialekty. Elementy dziejów językowych Gdańska i Pomorza od XII do XIX wieku. 6. Wybrane historyczne kroje pisma.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Znajomość języka niemieckiego umożliwiającą podążanie za tokiem wykładu; znajomość podstawowej terminologii językoznawczej oraz subsystemów współczesnego standardowego języka niemieckiego, podstawowa orientacja w historii niemieckiego obszaru językowego.		

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	pisemny test z pytaniami typu multiple choice oraz pytaniami otwartymi	51.0%	90.0%
	test lub wypowiedzi podczas wykładu konwersatoryjnego	51.0%	10.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	- Ernst, Peter, 2009. <i>Deutsche Sprachgeschichte: eine Einführung in die historische Sprachwissenschaft des Deutschen</i>. Wien: WUV. - Morciniec, Norbert, 2021. <i>Historia języka niemieckiego</i>. Wrocław: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Filologicznej we Wrocławiu.	
	Uzupełniająca lista lektur	- Janus, Dominika, 2023, <i>Der Tod in Danzig. Danziger Leichenpredigten (1586-1746) aus textlinguistischer Sicht</i>. Göttingen: V&R unipress. - Łopuszańska Grażyna, 2013, <i>Danziger Umgangssprache und ihre Spezifik</i>. Frankfurt am Main: Peter Lang Verlag. - Schuppener, Georg, 2014. <i>Basiswissen Sprachgeschichte</i>. Leipzig: Hamouda. - Szczepaniak, Renata, 2009. <i>Grammatikalisierung im Deutschen. Eine Einführung</i>. Tübingen: Narr. - Speyer, Augustin, 2010. <i>Deutsche Sprachgeschichte</i>. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht. - Wegera, Klaus-Peter / Schutz-Balluff, Simone / Bartsch, Nina, 2016. <i>Mittelhochdeutsch als fremde Sprache. Eine Einführung für das Studium der germanistischen Mediävistik</i>. Berlin: Erich Schmidt. - Wolff, Gerhard, 1990, <i>Deutsche Sprachgeschichte</i>. Tübingen: Franke.	
	Adresy eZasobów		
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Erklären Sie die Begriffe Lehnbedeutung, Lehn schöpfung, Lehnübertragung, Lehnübersetzung, Lehnwort und geben Sie Beispiele aus dem Ahd.		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy		

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.